

De UB is er ook de wetenschapper

Marjolein Nieboer in gesprek met Hans Meijer

Hans Meijer is historicus, gespecialiseerd in (post)koloniale betrekkingen tussen Nederland en Indonesië. Hij is al jaren een bekend gezicht in de UB Binnenstad als fervent gebruiker van vooral de papieren collectie, zoals de Handelingen van de Tweede Kamer. Die zijn inmiddels allemaal online, maar hij ziet ze toch het liefst op papier. “Op een gegeven moment vroeg ik zoveel documenten op, dat ze zeiden: kom hier zelf maar zitten in het magazijn, dat scheelt ons de hele tijd al die stukken naar boven te sjouwen!”

Tot voor kort kon je Hans Meijer elke ochtend op een bankje voor het koffiehuis van Simon Lévelt aan de Oude Kijk in 't Jatstraat vinden.

“Ik probeerde voor tien jaar geen afspraken te hebben, zodat ik de eerste uren van de dag rustig wat literatuur kon doornemen, of papieren van studenten nakijken.”

Sinds de zomer is Hans echter wat minder zichtbaar in het stadsbeeld: alleen op maandag heeft hij nog onderwijstaken aan de RUG. Dinsdag tot en met donderdag is hij in dienst van Universiteit Leiden, en doet hij in Den Haag onderzoek in het Nationaal Archief.

Voor de grondige renovatie van de UB Binnenstad werd Meijer gevraagd mee te denken over de nieuwe opzet van het gebouw, en dan met name de voorzieningen voor onderzoekers. Tijdens een lunch met UB-directeur Marjolein Nieboer op zijn ook al drukbezette vrijdag gaat Meijer dieper in op de betekenis van de Universiteitsbibliotheek voor wetenschappers zoals hij.

“Wat ik heel mooi vond”, lacht Nieboer, “was dat je voorstelde om in de selfserviceruimte een bankje neer te zetten!”

“Ja, simpel maar handig: dan kun je de aangevraagde boeken meteen even inkijken, en wat je niet nodig hebt weer terug-inleveren!”

Intensief

Marjolein Nieboer: “We kennen je als een intensieve gebruiker. Je denkt altijd constructief mee, komt met ideeën en suggesties.”

“Ik ben natuurlijk gevraagd omdat ik zo vaak in het gebouw ben... Dat schept wel de verplichting om ook een bijdrage te leveren. En: ik heb er zelf baat bij.

Ik ben kind aan huis in de UB, maar eigenlijk moet ik zeggen, wás, want het huis is verbouwd, en ik voel me nu soms een kat in een vreemd pakhuis. Vroeger wist je blindelings waar wat stond, nu moet ik eerst even

zoeken. Er staan ook minder boeken in de rekken. Er is steeds meer online, dat vind ik jammer; een historicus vindt het fijn om zaken op papier te hebben. Ik zit al vaak achter mijn bureau, en kijk al vaak op mijn scherm...”

Staff Only

Voor wetenschappers was het altijd moeilijk een plek te vinden in de UB. Meijer stelt dat de UB er niet alleen is voor de studenten, maar voor de hele universiteit. Daarom ijverde hij voor meer plekken waar onderzoekers werk kunnen raadplegen. “Voor wetenschappers was er geen aparte ruimte. Ik miste dat. Dus ik dacht: als de UB nou verbouwd wordt, moet er ook gekeken worden vanuit het perspectief van de wetenschapper. Wat heeft hij nodig?”

Ik noem maar het archief van Röling, de volkenrecht deskundige en hoogleraar polemologie. Dat zat allemaal weggestopt in de kelder, en geen hond wist waar het was. Röling was een expert op het gebied van Indonesië, een que-rulant. Ik was natuurlijk erg geïnteresseerd in hem. Nu ligt het archief in de kluis bij Bijzondere Collecties. En nu is er eindelijk een plek om dat te raadplegen!”

Marjolein Nieboer valt hem bij: “Juist die zaal is uitdrukkelijk voor wetenschappers bedoeld, om in alle rust te kunnen werken met onze collectie.

En niet alleen daar; ook in het gebouw boven de l-shop, op de tweede verdieping, zijn meerdere ruimtes voor 'Staff Only', die specifiek gebruikt mogen worden door RUG-medewerkers!"

Dat is fijn om te horen, zegt Meijer: een eigen ruimte waar je tijdelijk even al je paperassen op een grote tafel kunt uitstallen, is erg handig voor wetenschappers zoals hij. Nieboer geeft toe dat die ruimtes nu nog wat verborgen zijn, maar er wordt gewerkt aan een plan om een en ander breder te communiceren.

Onzichtbaar

Meijer signaleerde na de opening van de nieuwe UB Binnenstad nog wel wat kinderziektes. Zijn RUGpas bleek niet te werken, zo ongeveer als enige van alle leners, zodat hij in het begin vaak van de selfserviceruimte naar de servicebalie en terug moest pendelen. Ook de expertise aan laatstgenoemde balie liet aanvankelijk wat te wensen over. Nieboer vertelt dat er veel nieuwe en vooral jonge medewerkers zijn aangenomen, die aan de balie zitten in gezelschap van een studentmedewerker. Links daarnaast zitten dan weer de portiers, die gaan over de reservering van studio's en andere roosterzaken. Het was zowel voor de medewerkers als voor het publiek gewoon even wennen: welke vraag wordt waar gesteld, wie kan hem het beste beantwoorden? Inmiddels is de expertise achter de balie

gegroeid, en door betere bewegwijzering weten ook de bezoekers beter waar ze met welke vraag moeten zijn.

"Ik stond laatst bij de balie", vertelt Marjolein Nieboer, "toen een medewerker van wijsbegeerte daar met een probleem aankwam. Twee medewerkers gingen er samen mee aan de slag. Een half uurtje later, de dienst van deze medewerkers zat er inmiddels op, kwam de vrouw weer terug – om nog even te bedanken dat het allemaal goed was opgelost!" Voor de medewerkers is het fijn om zulke positieve feedback te horen.

Biografie

Na de lunch wacht Meijer een drukke vrijdag. "Dat is de enige dag waarop ik tijd heb voor mijn andere project: ik schrijf een biografie van Paul Rijkens. Deze ondernemer had de status van een Frits Philips, maar is veel onbekender gebleven. Hij was een belangrijke man bij Unilever, die probeerde te bemiddelen in Nieuw Guinea. Willem Oltmans heeft hem indertijd als landverrader weggezet.

Rijkens was de spil van en financierder achter de Bilderberggroep. Een zakenman op het snijvlak van handel, economie en internationale politiek. En wat in die tijd niet zo normaal was, maar nu veel actueler: hij was een sociaal verantwoord maatschappelijk ondernemer. Grote

bedrijven, vond hij toen al, hebben een verantwoordelijkheid voor de wereld."

Meijer vertelt enthousiast dat Paul Rijkens ook een verwoed kunstverzamelaar was. "Hij had een prachtige collectie van Hollandse expressionisten, zoals Van Dongen. In 1960 was er een grote tentoonstelling van die collectie in Den Haag. En nu willen we, zoveel jaar na dato, opnieuw die collectie in het Haags Gemeentemuseum proberen te krijgen."

Informatiebalies

Hans Meijer wil over de nieuwe UB Binnenstad tot slot nog wel even kwijt dat hij het vaak ongemakkelijk vindt dat hij af en toe ergens op een studiezaal is, een vraag wil stellen en dan weer helemaal naar beneden moet. Marjolein Nieboer stelt hem gerust: uiteindelijk gaan de kleine infobalies op elke verdieping weer meer bemenst worden, en kan men daar een medewerker oproepen. Medewerkers krijgen een ambulante functie, waarbij ze door het gebouw lopen, de informatiebalies bezetten, maar ook opletten of ze mensen zien die duidelijk aan het zoeken zijn of een vraag hebben. Ze hebben daarbij herkenbare bedrijfskleding aan met het bibliotheeklogo.

"Dat is fijn", zegt Hans, "nu zijn bibliotheekmedewerkers vaak te onzichtbaar!"

Al met al is Meijer best tevreden met de nieuwe UB. Al is het ook nu gewoon weer stampvol. "Dat is de paradox: het is zo comfortabel, je hebt alles zo goed voor elkaar, dat het voor de student nóg minder aantrekkelijk wordt om thuis te gaan studeren!"

Een korte versie van dit interview verscheen in het Jaarverslag 2016 van de Universiteitsbibliotheek. Dit jaarverslag vindt u hier:

• www.rug.nl/library/annual-review-2016